

„Amit megírtam, megírtam”

„A mi segítségünk az Úr nevében van, aki teremtette az eget és a földet.”

Kezdő (fennálló) ének: 341. dicséret 1. verse: „Ó Krisztusfő, te zúzott, te véres szenvedő”

Derekas ének: 341. dicséret 4-7. verse: „Itt állok – ó, ne vess meg – a gyötrelmek helyén”

Lekció: Jn 19,16b-30

¹⁶Átvették tehát Jézust, ¹⁷ő pedig maga vitte a keresztet, és kiért az úgynevezett Koponya-helyhez, amelyet héberül Golgotának neveznek. ¹⁸Ott megfeszítették őt, és vele másik kettőt, jobbról és balról, középen pedig Jézust. ¹⁹Pilátus feliratot is készített, és rátétette a keresztre. Ez volt ráírva: A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA. ²⁰A zsidók közül sokan olvasták ezt a feliratot, amely héberül, latinul és görögül volt írva, ugyanis közel volt a városhoz az a hely, ahol megfeszítették Jézust. ²¹A zsidók főpapjai akkor szóltak Pilátusnak: Ne azt írd: A zsidók királya, hanem ahogyan ő mondta: A zsidók királya vagyok. ²²Pilátus így válaszolt: Amit megírtam, megírtam. ²³A katonák pedig, amikor megfeszítették Jézust, fogták felsőruháit, elosztották négy részre, mindegyik katonának egy részt. Fogták köntösét is, amely varratlan volt, felülről végig egybeszöve. ²⁴Ezt mondták egymásnak: Ezt ne szakítsuk szét, hanem vessünk rá sorsot, hogy kié legyen! Így teljesedett be az Írás: „Elosztották ruháimat maguk között, és köntösömre sorsot vetettek.” Ezt tették a katonák. ²⁵Jézus keresztnél ott állt anyja és anyjának nővére, Mária, Klópás felesége, valamint a magdalai Mária. ²⁶Amikor Jézus meglátta, hogy ott áll anyja és az a tanítvány, akit szeretett, így szólt anyjához: Asszony, íme, a te fiad! ²⁷Azután így szólt a tanítványhoz: Íme, a te anyád! És ettől az órától fogva otthonába fogadta őt az a tanítvány. ²⁸Jézus ezek után tudva, hogy már minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: Szomjazom. ²⁹Volt ott egy ecettel tele edény. Egy szivacsot ecettel megtöltve izsópra tűztek, és odatartották a szájához. ³⁰Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: Elvégeztetett! És fejét lehajtva, kilehelte lelkét.

Imádság:

Mennyei Atyánk! Itt vagyunk most előtted nagypéntek reggelén, látva kereszthalálodat, szívünkben forgatva a fájdalmadat, újragondolva, milyen nagy szándákkal, gonddal készítetted elő a mi megváltásunkat, mennyi szenvedés, mennyi fájdalom által. Urunk, mindentől nem tartottad magadat távol, mindebbe beleengeded magadat, hogy nekünk valódi, igaz életet hozzál, hogy mindazok, akik téged keresnek, bármilyen élethelyzetben is legyenek, fájdalomban, betegségben, elveszettségben vagy a halál ízét ízlelgetve, megtalálhasson téged. Urunk, köszönjük, hogy te ilyen mélyre jöttél értünk, hogy ennyire kész voltál utánunk nyúlni, miközben mi újból és újból eltasztottuk magunktól drága, kegyelmet osztó kezedet. Urunk, Istenünk, bocsásd meg nekünk, bocsásd meg, hogy vakok voltunk állapotunkra, bűneinkre, megátalkodottságainkra. De most itt vagyunk, Urunk, és meg akarjuk ragadni jobbodat, hogy megszabadíthass bennünket, mindentől, ami olyan mélyre húzza szívünket, ami elveszi tőlünk örömeinket, ami megsemmisíti bennünk hálánkat. Urunk, engedd, hogy ma úgy hallgassuk igédet, úgy forgassuk szavaidat a mi szívünkben, gondolatainkban, érzéseinkben, hogy az valóban formálhasson bennünket, hogy valóban egész életünket áthassa Krisztus Urunk szava, amit a golgotai kereszten mondott: „elvégeztetett”. Urunk, fejezd be rajtunk a te nagy művedet, válts meg minket, tégy újjá minket, formálj egyre inkább a magad arcára bennünket, hogy téged képviselhessünk és hordozhassunk ebben a világban. Így kérünk, Atyánk, hadd tegyük most eléd mindazt, amit magunkban hordozunk, minden kétségünket, félelmünket, bánatunkat, szorongásunkat. Urunk, mindezeket te gyógyítsd, te vedd a kezébe, és légy mindezek Ura! Így kérünk, Atyánk, hallgass meg bennünket könyörgésünkben. Ámen.

Igehirdetés előtti ének: 378. dicséret 4. verse: „Világosíts meg minket a Szentlélek Istennel”

Textus: Jn 19,22

„Pilátus így válaszolt: Amit megírtam, megírtam.”

Kedves Testvérek! Ünneplő Gyülekezet!

Igaz történet alapján, csaknem 20 évvel ezelőtt készült egy film az 1994-ben Ruandában történt népirtásról. A történet főszereplője, egy szállodaigazgató mondja ebben a filmben a vendégei egyikének, egy fotóriporternek, aki megdöbbenő felvételeket készített az eseményekről: „Örülök, hogy elkészítette a felvételt, és hogy láthatja a világ. Ez az egyetlen esélyünk arra, hogy valaki beavatkozzon.” Mire a riporter: „És ha senki se avatkozik be, akkor is mutassuk meg?” – „Hogyne avatkoznának be, ha látják az atrocitásokat?” – kérdezi a szállodaigazgató – „Azt hiszem – feleli erre a riporter –, ha megnézik ezt a felvételt, azt mondják majd: te jószágos ég, ez borzasztó! És vacsoráznak tovább.” – Nem is tudom, mi üti jobban szíven az embert ebben a mondatban. Az, hogy létezik ez a fajta általános, kollektív közömbösség, vagy az, hogy nagyon betalál ez a mondat, mert mi nem csak '94-ben, de azóta is bírunk ezzel a megátalkodottságunkkal, hogy minden bennünket kiközökenteni, felrázni, rajtunk pozitív változást eredményezni kívánó történések ellenére ugyanúgy folytatjuk dolgainkat, életünket, mintha ezekre a külső-belső eseményekre nem is kellene reagálnunk.

Nem is kell nagyon messzire mennünk, hogy példát találjunk erre. Elég csak megfigyelni mai, mostani helyzetünket, erre a járványra és a vele járó saját veszteségeinkre, vagy mások veszteségeire nézni. – Imádkozóbb, bibliaolvasóbb életté lett-e életünk, ma jobban keressük-e Isten akaratát az életünkben, mint korábban? Hálásabb emberekké lettünk-e, akik mára jobban megbecsülik azt, akikjük van, mint amijük? Nem tudunk talán segíteni azokon, akik távoli földrészekén élnek, de észrevevesszük-e mellettünk azt az embert, aki épp az mi segítségünkre szorul? – Röviden: megváltoztunk-e? Kirázott-e magunkból, rutinjainkból ez a helyzet? – Vagy éppúgy gondolva a dolgokat, éppen olyan módon folytatjuk életünket, mintha mi sem történt volna?

Hogyan jön most mindez ide, nagypéntek történéseihez? – Azt olvastuk Jánostól, a tanútól, hogy miután Pilátus átadta Jézust a katonáknak, hogy feszítsék meg, elkészített egy táblát, rajta a felirattal, a halálos ítélet indoklásával: a „Názáreti Jézus, a zsidók királya”. Ám ebből újfent feszült pillanatok születtek Pilátus és a főpapok között. Ez utóbbiak ugyanis úgy vélték, sértő rájuk nézve ez az írás. Ám, ha kicsit módosítani lehetne rajta, akkor még kedvükre is fordulhatna a dolog, hiszen újabb gúny tárgyává válhatna Jézus kivégző helyére akasztva a felirat. Így lobbiztak tehát a főpapok Pilátusnál: „Ne azt írd: A zsidók királya! – hanem ahogyan ő mondotta: A zsidók királya vagyok.” – Ám Jézus ilyet soha nem mondott. Hazudnak Jézus ellenfelei, ahogyan hazudtak vele szemben már korábban is. Jézus ott szenvedett a keresztfán, és miközben nézték az Igaz haláltusáját, úgy tűnik, egy pillanatra sem fordult meg bennük, hogy rájuk nézve szégyen, ami ott a Golgotán történik, vagy hogy talán elég már a gyilkos-gúnyos indulatból.

Folytatják hazugságaikat, és nem írják felül belső indulataikat – még szánalomból sem. Mintha mi sem történt volna...

Máté evangélistától tudjuk, hogy ez az „ügybuzgóság” nagyszombaton sem múlt el. Miközben Jézus a sírban feküdt, a nép otthonaikban ünnepelte a sabbatot, és a tanítványok bujkáltak, meghúzódtak valahol, ők talpon voltak, és mentek újra Pilátushoz, hogy követeljék, állíttasson öröket a sírhoz.

Döbbenetes látélet, felvétel ez a múltból. De nem csak róluk, a főpapokról, hanem – lássuk meg – rólunk is.

A benyújtott igényre, amivel a főpapok Pilátushoz fordultak, ezt felelte a helytartó: „Amit megírtam, megírtam.” – Mit jelent ez a mondat, mi minden sűrűsödik bele ebbe az egyetlen kijelentésbe? – Ezt fogjuk most körbe járni három főbb gondolat köré csoportosítva, és látni fogjuk, mindháromnak aktuális üzenete van a számunkra.

1. Nem kétséges, hogy Pilátus mindenekelőtt a maga helyzetét, pozícióját akarta javítani ezzel a döntésével. János evangélista beszámolójából tudjuk, hogy a helytartó nem tartotta bűnösnek Jézust. Tudta, hogy a galileai rabbi ártatlan, hogy a nagytanácsot az irinység fűti és hangolja Jézus ellen. Ez volt az igazság. És ez az igazság most kapóra jöhetett Pilátusnak, hogy végre keresztbe tegyen a zsidó vezetőknek – akiket amúgy is gyűlölt. Persze ne gondoljuk, hogy Pilátust különösebben érdekelt az, hogy végül ártatlan vagy bűnös embert végeztet ki. Biztosra vehetjük, hogy túl volt ő már ezeken a dilemmákon. – Ám mégis, valami újszerű volt ezzel a Jézus-üggyel kapcsolatban.

Pilátus ugyanis, minden látszólagos kérgessége, érzéketlensége ellenére, megérezett valamit Jézus igazságából. Talán inkább babonás félelem, mint valódi istenfélelem támadt benne, de mégis: szorongani kezdett az események közepette, mert megsejtette, Jézus nem az, akinek mondják, és nem az, akinek elsőre tűnik, Nem lenne szabad őt halálra adni. Máskülönben a felesége is megüzente neki, ne bántsa ezt az embert, mert szent ő.

Amikor a helytartóságra bevezették Jézust, Jézus ezt mondta Pilátusnak: „Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra. Pilátus ezt kérdezte tőle: Mi az igazság?” – Ez a beszélgetés leleplezi Pilátust, és leleplez valamennyiünket. Pilátus pontosan érzi, tudja, hogy Jézus igaz, ártatlan, hogy most éppen őt kellene követni, Jézus igazságát ebben a történetben. Ez lenne a záloga, biztosítéka annak, hogy jó döntést hozott. Akkor is, ha nem célszerű vagy nem népszerű, vagy ha kockázattal jár, esetleg rá nézve negatív következményekkel. De Pilátus – bár hallja az igazságot – süketséget mímél, és mintha nem is kapott volna isteni iránymutatást, relatívvá teszi az igazságot, és ebbe teljesen belevész. „Mi az igazság?” – kérdezi.

Aztán – mert a meghallott igazság visszhangzik a szívben, hangos, és hangossága nehezen csillapítható – pótcselekvések után nyúl Pilátus: mossa kezeit, amikor rábólint a főpapok kérésére, és ezt a kézmosást folytatja ebben a mozzanatban is, amikor most valamiféle jóvátételként megírhatja a feliratot, és nem enged azon változtatni. Ez a szinte „hősiesnek” tűnő helytartó pusztán önmagát mosogatja bűnéből, és ez az egész vita a főpapokkal a feliratról nem más, mint helyzetének gyenge és szárnalmas mentegetése. – De az igazság az, hogy nem akarta meghallani az igazságot.

Így vagyunk mi is, és milyen sokszor! Halljuk szívünk mélyén az igazságot. Érezzük. De relativizáljuk. Pilátus módjára azt mondjuk: de hiszen mindenkinek saját igazsága van, annyiféle, ahány felől nézzük ugyanazt a dolgot, élethelyzetet, kihívást. Nincs, nem lehet keresni egyet, amin minden megállhatna. És Jézus szól, az Isten Igéje utat akar törni hozzánk, hogy felrázzon, kizökkentsen magunkból, hogy azt az egy igazságot végre elkezdjük követni, de némi fellángoláson túl, sóhajokon túl, nem történik semmi. Mindent ugyanúgy folytatunk, ahogyan korábban tettünk. – Vagy mégsem. Mert most már ott settenkedik, bujkál bennünk egy szinte megmagyarázhatatlan bűntudat, szégyenérzet, amit próbálunk kimosogatni az életünkéből, megannyi próbálkozásunkkal jóvá tenni.

2. Másodsorban ebből a kijelentésből, „amit megírtam, megírtam”, kihallatszik Pilátusnak az az igénye, hogy kísérletet tegyen a történet újraértelmezésére, átkeretezésére. Úgy kívánja feltüntetni magát, mint aki ura az eseményeknek, mint aki maga irányítja a történéseket. Mintha ezt mondaná ezzel a kijelentésével Pilátus: én magam írom a történetemet, én irányítom a sorsomat, bírok vele, ura vagyok a helyzetnek.

De látható módon már régen nem ő irányít. Azzal, hogy nem követte Jézus igazságát, hogy nem nyilvánította ki Jézus ártatlanságát és nem bocsátotta szabadon, Pilátus vétett mindenfajta igazság ellen. A saját magában rejlő igazság ellen, hiszen belement a gyilkosságba; Jézus igazsága ellen, hiszen bűnözővé nyilvánította ezzel az egész világ előtt; a pozíciójából fakadó igazság ellen, hiszen félelemből elárulta a jogszolgáltatásba vetett bizalmat; de legfőképpen Isten igazsága ellen, hiszen mindezzel maga Isten ellen tört.

Aki vét az igazság ellen, önmaga ellen vét. Az ilyen ember valójában már csak sodródni tud az eseményekkel. A bűnös ember, a bűnét takargató ember, aki nem látja meg saját valóságát, állapotát, nem tud valódi döntéseket hozni az életében. A döntés ugyanis azt jelentené ez esetben: szembe nézek magammal, a bűneimmel, az igaztalan állapottal, sőt: odaállok az Isten elé, és

megvallom, hogy kicsúsztak a dolgok a kezemből, hogy igen, úr akartam lenni, de most már boldogan lennék gyermek, akit egy atyai szeretet terelget. – De ez küzdelem, ami fájdalommal, könnyekkel jár.

Kérdés, vállaljuk-e ezt a megküzdést, hogy igazzá lehessünk? Vagy továbbra is abba öljük energiáinkat, hogy megmagyarazzuk, hogy másként láttassuk a dolgokat magunk és mások számára, mint amilyenek azok valójában, hogy úrnak játsszuk magunkat, miközben szolgálókká lettünk?

3. Harmadszorra ugyanez a mondat – mivel az evangélium, az Isten öröme ezen a szavakon is képes áthatolni – különös, drága nagypénteki hír is a mi számunkra.

Halála előtt mondott szava felől nézve, amikor ezt mondja Jézus: „Elvégeztetett!”, a pilátusi mentegetőző, magát fényesítő kijelentés, Isten dicsőségét szolgáló szózáttá válik. Isten a világ teremtése óta írja megváltásunk történetét. Időnként újraszervezve, újragondolva talán, de soha nem engedve el a nagy mű célját: hogy mi majd egyszer újra megváltott gyermekeivé lehessünk.

Isten maga szól így hozzánk ezen a mai napon: „amit megírtam, megírtam”. – Az én akaratom teljesedett be Jézusban, és az ő kereszthalálában. És én azt akarom, hogy megtérjete hozzám, és higgyétek, van bűnbocsánat, megújult élet és örök élet. Kijelentésemet, ígéreteimet nem változtatom meg, én Ura vagyok a helyzetnek: bűnnek, halálnak, betegségnek, nyomorúságnak.

Kedves Testvérek, mostani nagypéntekünk öröme legyen ez a mondat, ami most már Isten drága szavaként visszhangozzon a szívünkben: „amit megírtam, megírtam”. Ámen.

Imádság: Mennyei Atyánk, köszönet és hála legyen neked azért, hogy olyan nagy gonddal szervezted, irtad, kigondoltad megváltásunk történetét. Köszönjük neked az ószövetségi időket és az újszövetségeket, amelyekben újból és újból mozgósítottál embereket, elhívtál a követésedre, akik szavadnak hirdetőivé lettek, és adták tovább a szándékot, az akaratot, a beteljesedést, történésről történésre. Urunk, ennek a láncolatnak ma újabb fejezetét éljük, hiszen mi is kapjuk a te igédet, örömeidet, és nem azért, hogy nálunk elakadjon, hanem hogy tovább zengjük, tovább adjuk. Azért, hogy ama végső napra felkészítsen bennünket, amikor feltámasztasz minket a halálból, és megítéled életünket, hogy végül örök hazádba bevonhass, bevezethess bennünket. Urunk, arra hívsz el bennünket, hogy ezt a végső szándékot, megváltó akartodat egyre jobban megismerje a világ, hogy hívó hangodra felelettel, válaszadással legyen, és megtért élettel gazdagodjon ez a világ, amely kész önmagával szembe nézni, leszámolni vétkeivel, félelmeivel, kész újra felvenni a te arcodat, és azt többé nem levetni magáról.

Istenünk, megköszönjük fájdalmak és kínok között szerzett megváltásunkat. Köszönjük, hogy immáron nem nekünk kell elvesznünk bűneink miatt, hiszen minezekért te örökre megfizettél. Dicséret és hála legyen neked ezért! És hála azért is, hogy ami még előttünk áll, vagy amiben éppen benne vagyunk – megannyi gondunk, kétségünk, fájdalmunk, bukásunk, betegség, vagy haláltól való félelem –, azoknak te mind Ura lettél. Mindezek nem a végsők már. Nem ezek mondják ki az utolsó szót az életünk felett, mert neked van már egy végsőbb szavad felőlünk: „elvégeztetett”. Elvégeztetett értünk már minden, és készül számunkra az örök otthon, a mennyország. Atyánk, Krisztus ott ül a te jobboldalon, legnagyobb zálogaként szeretetednek, hogy így fogsz egykor magadhoz fogadni bennünket.

Urunk, hadd imádkozzunk hozzád most, amikor arra hívsz, hogy neked engedelmes, benned járó igaz életet éljünk, hogy erőt, türelmet és bátortást kaphassunk tőled naponként minden jócselekedethez, minden igaz dolog elvégzéséhez.

Urunk így imádkozunk most betegeinkért, gyászban lévő testvéreinkért, mindazokért, akik kudarcot vallottak, akik elesettek és magányosak. Urunk, légy számunkra is örömhírhözővé, megváltóvá, kegyelmes Krisztussá. Urunk, te áldd meg világunkat, minden keserűségében és nyomorúságában, és add meg nekünk azt a kegyelmet, hogy ezek után a napok után ne úgy menjünk tovább életünkben, mintha mi se történt volna, hanem hadd menjünk tovább úgy, mint akik megértették a te szavadat. Hadd találjunk hozzád, hadd tudjunk belőled merítve új utakat

keresni, új utakat hozzád, Urunk, és új utakat egymáshoz. Ebben áldj meg bennünket, Jézus Krisztusért. Ámen.

Miatyánk

Adakozásra való felhívás

Áldás: Az Úr Jézus Krisztus kegyelme, Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal! Ámen

Záróének: 241. dicséret 1-4.verse: „Szent vagy örökké, Atya Úr Isten”

HIMNUSZ